

Työterveyslaitos

Susanna Visuri, Helena Palmgren, Simo Kaleva, Mervi Ruokolainen, Mika Nyberg

Työterveyslaitos

Covid19 -pandemian vaikutuksia mikroyritysten toimintaan ja talouteen sekä henkilöstöstä ja asiakkaita huolehtimiseen

Mikroyritykset työkyvyn johtamista kehittämässä: tutkimus työkykyjohtamisen käytännöistä –hanke keskittyy työkykyjohtamiseen ja sen kehittämiseen 65 mikroyrityksessä tapaus-verrokki –asetelmassa vuosina 2019–2021. Yritykset toimivat teollisuuden, kaupan ja ravitsemisen toimialoilla. Tutkimusta rahoittavat Työsuojelurahasto, sosiaali- ja terveysministeriö sekä Suomen Yrittäjät. Tutkimuksen tavoitteena on tuottaa tietoa mikroyritysten muodollisista ja epämuodollisista työkykyjohtamisen käytännöistä. Tässä esityksessä keskitymme tarkastelemaan Covid19-pandemian vaikutuksia tutkimusyriyten toimintaan ja talouteen sekä konkreettisia toimenpiteitä henkilöstön ja asiakkaiden hyvinvoinnista huolehtimiseksi pandemian ensimmäisen aallon aikana.

Tutkimuksen kokonaisuaineisto koostuu johdon ja henkilöstön kyselyistä sekä johdon ja vähintään yhden henkilöstön edustajan yritysکوhtaisista ryhmähaastatteluilta. Tutkimuksen alkaessa toteutettiin kyselyt (n = 255) ja ryhmähaastattelut (n = 65) ja ne toistetaan vuoden kuluttua tutkimusyhteistyön käynnistymisestä. Lisäksi puolen vuoden kuluttua aloituksesta yritysten johdolle (yrittäjä tai toimitusjohtaja) tehtiin puhelinhaastattelut (n = 59). Niillä seurattiin työkykyjohtamisen muutoksia tutkimusyriyksissä ja samalla kysyttiin Covid19 -pandemiaan liittyvät kysymykset. Puhelinhaastattelut toteutettiin kevään ja kesän 2020 aikana ja analysoitiin sisällönanalyysillä.

Tulokset osoittavat, että ravitsemisen ja kaupan toimialoilla yritysten toiminta oli supistunut teollisuutta enemmän pandemian vuoksi. Taloudellinen tilanne oli heikentynyt merkittävimmin ravitsemisalan yrityksissä. Kaikilla toimialoilla oli myös yrityksiä, joiden toiminta oli vilkastunut ja/tai taloudellinen tilanne parantunut. Henkilöstön ja asiakkaiden hyvinvoinnista oli huolehdittu pääsääntöisesti yleisen koronaohjeistuksen mukaisesti. Koska koronarajoitukset kohdistuivat selkeimmin ravitsemisalan toimintaan, niin tämä näkyi myös hankkeeseen osallistuvissa yrityksissä. Toimialojen välisten erojen lisäksi myös saman toimialan sisällä yritysten keinot sopeutua tilanteeseen vaihtelivat. Esityksessä kuvaamme tarkemmin yritysten toiminnan konkreettisia muutoksia ja selviytymiskeinoja sekä tapoja huolehtia henkilöstön ja asiakkaiden hyvinvoinnista.